

Ulricehamns kommun
kommun@ulricehamn.se

2019-11-21
1 (18)
Dnr-SI 2019:6012

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Blidsbergs skola i Ulricehamns kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Blidsbergs skola avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Blidsbergs skola i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver tillsammans med sin personal systematiskt och kontinuerligt kartlägga och analysera skolenhetens resultat i syfte att tydliggöra utvecklingsbehoven inom skolenheten.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver se till att det vid skolenheten utvecklas ett samlat åtgärdande arbete bland all skolpersonal som tillförsäkrar god studiero för eleverna och att de involveras i det arbetet.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver ur olika perspektiv analysera skillnader mellan olika lärares bedömningar och betyg i syfte att säkerställa likvärdiga betyg.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 26 juni 2020 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområden och resultatet av dessa åtgärder.

Redogörelsen skickas via e-post, till dokument.goteborg@skolinspektionen.se eller per post till, Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr– SI 2019:6012) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Sammanfattande motivering till bedömning är att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet vid skolenheten med ett fokus på kunskaps- och värdegrundsuppdraget. Vid skolenheten finns en arbetsorganisation för att lärarna regelbundet ska mötas och diskutera utbildningen. Rektorn medverkar inte direkt i arbetet i de olika personalgrupperna men säkerställer att arbetet som görs i de här grupperna har ett fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. För att ytterligare utveckla sitt arbete med att leda och organisera det pedagogiska arbetet behöver rektorn följa upp att lärandet som sker i kollegiet också ger avtryck i undervisningen. Rektorn behöver även säkerställa att skolenhetens jämställdhetsarbete leder till att alla elever oavsett könstillhörighet ges samma förutsättningar att lära och utvecklas. Vidare behöver rektorn tillsammans med sin personal, systematiskt och kontinuerligt följa upp och analysera skolenhetens resultat och ställa det i relation till uppföljningar av undervisningens kvalitet för att därefter besluta om utvecklingsåtgärder.

Granskningen visar att rektorn har skapat förutsättningar för skolenhetens lärare och annan personal att samverka och lära av varandra i syfte att utveckla utbildningen samt att personalen i gemensamma diskussioner tydliggör arbetssätt och förhållningssätt som ska tillämpas av alla på skolenheten. Elevhälsoteamet (EHT) träffas en gång i veckan men uppger att de inte har tidsmässiga förutsättningar att vara med på lärarnas arbetslagsmöten. Arbetslagen är uppdelade i låg- och mellanstadium. Enligt rektorn finns omkring tio gemensamma mötesplatser per termin med lärarna på rektorns andra skola, till exempel kring arbetet med PALS-satsning (kommunövergripande kompetensutveckling som bland annat handlar om

förhållningssätt, goda relationer till elever, problemlösning och konflikthantering) och pedagogiska mötesplatser i syfte att utveckla kollegialt lärande. Enligt lärarna har det varit en lång startsträcka för PALS-arbetet, men träffarna kommer nu att vara tätare och det känns som att man är igång, menar lärarna. Rektorn har inte följt upp om det kollegiala lärandet har gett avtryck i undervisningen. Det finns lärare som önskar mer tid för kollegialt lärande för att inte behöva, såsom det uttrycks i intervjun, ge varandra tips i farten. Lärarna är numera inte nöjda med hur nyanställda lärare introduceras. Tidigare har nyanställda fått tillgång till en mentor men lärarna uppfattar inte att det finns nu. Rektorn tycker inte att skolan har stor omsättning av personal och när det handlar om hur skolan tar hand om nyanställda svarar rektorn att det ser olika ut beroende på om det är ett korttidsvikariat eller en tillsvidareanställd. Enligt rektorn finns det en checklista som är viktig att stämma av med alla oavsett anställningsformen. För tillsvidareanställda finns, enligt rektorn, ett mentorskap att använda sig av men det har inte gjorts för de senaste nyanställda. För obehöriga lärare finns ett program som huvudmannen ansvarar för.

Granskningen visar vidare att jämställdhetsperspektivet inte i tillräcklig utsträckning är integrerat i rektorns ledarskap. Det innebär att rektorn inte säkerställer att alla elever oavsett könstillhörighet ges samma förutsättningar att utvecklas. Mycket av arbetet utgår från enskilda lärares intressen. Elevhälsoteamet upplever att jämställdhetsfrågor diskuterades mer tidigare. Numera har de ingen uppfattning hur pass aktivt lärarna arbetar med jämställdhet, inte mer än att de har märkt att lärarna till exempel låter eleverna dra stickor som en metod för att fördela talutrymmet slumpmässigt mellan eleverna. Någon lärare berättar också att eleverna får dra stickor för att fördela talutrymme eller för att avgöra var de får sitta i matsalen. Eleverna har vant sig vid det, menar lärarna. Lärarna uppger att de var och en medvetet och planenligt pratar med eleverna om hur man behandlar tjejer och killar och upplever att det har blivit en naturlig del av undervisningen. Samtidigt påpekar lärarna att de inte har fått någon kompetensutveckling när det gäller arbetet med jämställdhet. Lärarna säger att de ser alla elever som individer men att de inte har några exempel på insatser inom ramen för ett jämställdhetsarbete som rektorn har initierat. Det finns lärare som menar att jämställdhet hamnar i fokus när elevernas kunskapsresultat sammanställs. De har till exempel tittat på matematikresultat och diskuterat hur man ska kunna höja flickornas resultat dock utan att rektorn har fattat några beslut om insatser utifrån det som sammanställningen visat. Rektorn anser att var och en av lärarna arbetar med jämställdhetsfrågor men att arbetet inte leds och styrs av rektorn.

Granskningen visar vidare att rektorn ser till att kunskapsresultat sammanställs på olika nivåer. Det saknas dock en tydlig analys som möjliggör att elevernas kunskapsresultat ställs i relation till uppföljningar av undervisningens genomförande

och kvalitet och de förutsättningar som rektorn gett lärarna som inte heller görs i någon större utsträckning. Inte mer än att rektorn beskriver att hon har besökt verksamheterna flexibelt och spontant utan något konkret syfte som delgivits lärarna i förväg och nu har rektorn planerat in klassbesök med fokus på inkludering. Ett annat sätt för rektorn att få inblick i planeringen av undervisningen är i personliga samtal med lärarna. När det gäller skolans kvalitetsarbete uppger elevhälsan att specialpedagog deltar i klasskonferenser och arbetar tillsammans med rektorn och lärare för att analysera tester av elevernas kunskaper och sätta in åtgärder och anpassningar utifrån behov som framkommer. Vid ett så kallat mitterminsseminarium skriver man in alla resultat på individnivå och även på gruppnivå, till exempel när det gäller läsning. Lärarna gör sammanställningar av kunskapsresultat och resultat efter nationella prov. Den 15 oktober och den 15 mars ska man göra en varning om de elever som inte uppnår målet. Sammanställningar av elevernas kunskapsresultat visar till exempel sämre resultat i matematik men enligt lärarna har inga åtgärder vidtagits med anledning av just låga resultat i matematik. Överlag upplever lärarna att skolans kvalitetsarbete inte leder till att skolan utvecklar undervisningen, man pratar om vikten av att utveckla undervisningen, men det funkar inte i praktiken anser lärarna och tillägger att man borde mycket mer arbeta med att utveckla verksamheten. Skolan är bra på att konstatera olika resultat men gör ingen analys som kan ligga till grund för utveckling, säger rektorn. Det görs ingen analys av resultat för skolenheten utan det är upp till varje lärare att analysera kunskapsresultat, uppger rektorn. Det har hittills inte funnits tillräckligt med tid, men rektorn hoppas att hon tillsammans med sin personal framöver ska kunna titta på och analysera resultat på skolenheten.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver tillsammans med sin personal systematiskt och kontinuerligt kartlägga och analysera skolenhetens resultat i syfte att tydliggöra utvecklingsbehoven inom skolenheten.

Skolinspektionens granskning visar att det vid skolenheten saknas kontinuerliga analyser av den bedrivna undervisningens genomförande och kvalitet, skolenhetens kunskapsresultat, uppföljning av värdegrundsuppdraget och av lärarnas förutsättningar.

Enligt skollagen ansvarar rektorn för att systematiskt, kontinuerligt och löpande planera, följa upp och utveckla utbildningen vid skolenheten. Att kontinuerligt

analysera innebär att uppföljningen inte enbart kan ske ett fåtal gånger under ett läsår. Vidare ansvarar rektorn även för att inriktningen för det systematiska kvalitetsarbetet ska vara de nationella målen samt att kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Av Skolverkets allmänna råd med kommentarer om systematiskt kvalitetsarbete framgår att rektorn tillsammans med sin personal och utifrån uppföljningen behöver analysera vad i enhetens verksamhet som påverkar resultaten och måluppfyllelsen. Av Förordningen om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, framgår att rektorn som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

En viktig utgångspunkt i skolans kvalitetsarbete är rektorns goda kännedom om nulägesbilden på skolenheten som en förutsättning för att bland annat fatta beslut om utvecklingsåtgärder och fördela resurser utifrån behov i verksamheten. Av den anledningen rekommenderar Skolinspektionen rektorn att finna lämpliga former för att elever, lärare och övrig skolpersonal aktivt ska kunna delta i uppföljningsarbetet av skolenhetens olika resultat för att därmed skapa en god grund för analys. Detta utifrån antagandet att ett faktiskt deltagande i uppföljningsarbetet leder till ökad förståelse för verksamhetens förutsättningar. Vidare behöver rektorn tillsammans med personalen utifrån en kontinuerlig, allsidig och fördjupad analys av verksamhetens samlade resultat identifiera såväl eventuella framgångsfaktorer som utvecklingsområden. Syftet med detta är att de nationella målen ska uppfyllas. Ett sätt att genomföra detta på kan vara att rektorn tillsammans med lärarna, och med stöd från huvudmannen, följer upp utbildningens arbetsprocesser och organisering för att säkerställa att de är utformade på ett sådant sätt att alla elever får den stimulans de behöver för att utvecklas så långt som möjligt utifrån de egna förutsättningarna.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 3 och 5a §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185)

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Sammanfattande motivering till bedömning är att eleverna får en strukturerad undervisning och ett lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att de når de kunskapskrav som minst ska uppnås och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen. Vidare bedöms att lärarna i undervisningen förmedlar höga förväntningar, ställer utmanande krav och hjälper elever att nå uppsatta mål utifrån elevernas olika behov och förutsättningar. Lärarna bedriver ett arbete som syftar till att göra elever delaktiga i undervisningen samt att på olika sätt tillsammans med eleverna utvärdera undervisningen för att utveckla densamma.

Granskningen visar att lärarna bedriver undervisning som är strukturerad, varierad och som innehåller ett aktivt lärarstöd. Eleverna ger flera exempel på hur lektioner ser ut, exempelvis att den börjar med genomgång, sedan får eleverna se en film och därefter arbeta med en uppgift. Eleverna berättar att de brukar ha olika moment under en och samma lektion och att lärarna är noga med att få med sig alla och uppmärksammar alla elever. Enligt eleverna är lärarna bra på att förklara syftet med lektionen. Om eleverna börjar på ett nytt kapitel går läraren igenom syftet tydligt och om man inte förstår går det bra att fråga och då förklarar läraren det tydligare så att alla förstår. Ibland avslutar läraren lektionen genom att sammanfatta vad de har arbetat med och varför. Lärarna berättar att de arbetar på olika sätt när de planerar undervisningen. Någon planerar två parallella lektioner och kan med hjälp av en resurs dela upp klassen. Någon tar ibland del av planeringar av andra lärare för att sedan anpassa till sin undervisning. Lärarna beskriver att de utgår från läroplan, centralt syfte och innehåll. Det skiljer sig åt mellan ämnen huruvida lärarna kan planera ämnesövergripande, exempelvis kring texter i samhällsorienterande ämnen och i svenska. Det är, enligt lärarna, upp till varje lärare att arbeta med och skapa variation i undervisningen då det inte finns något strukturerat arbetssätt på skolenivån. Lärarna beskriver att klasserna är olika och det gäller att utgå från enskilda elevers behov och var eleven befinner sig. Enligt lärarna och rektorn är det viktigt med att tydliggöra mål och att lektionen har en tydlig början och slut. Detta diskuteras ibland i arbetslagen.

Granskningen visar vidare att eleverna möter höga förväntningar från lärarna i undervisningen och får adekvata utmaningar och stimulans för att komma längre i sin kunskapsutveckling. Eleverna upplever att deras lärare visar att de tror på att eleverna kan lära sig det som de ska kunna i skolan. De berättar att det förekommer att lärare berömmar extra och säger att om man jobbar på mycket kan man nå betyget A. På frågan vad lärarna brukar göra för att motivera elever att arbeta svarar en elev att det inte händer i elevers klass men att eleverna ändå arbetar. Även om elever har lätt med tilldelade uppgifter fortsätter de att arbeta med uppgifterna och vill inte fråga lärare om svårare uppgifter. De som vill kan dock få svårare böcker i flera ämnen

såsom svenska, engelska, matematik. Elevhälsoteamet uppger att de med lärarna diskuterar lämpliga sätt att stimulera eleverna och motivera dem för skolarbetet. En del elever har behov av att röra sig mer än andra och då får man fundera över vad som ingår i en paus och rast för de eleverna. Ett annat sätt är att tillsammans med lärare hitta ett ställe i skolan dit eleven, vid behov tillsammans med vuxen, kan gå och arbeta. Lärarna ger konkreta exempel på hur de brukar visa att de har höga förväntningar på eleverna. Till exempel att de i undervisningen och under utvecklingssamtal säger att de vet att eleverna kan bättre. Lärarna arbetar också aktivt med olika former av anpassningar, ofta under specialpedagogens medverkan. Det kan till exempel handla om placering i klassrummet. Om man har en god relation med eleverna så blir de intresserade av vad man har att säga och de får studiemotivation, säger lärarna. Lärarna och rektorn säger att de försöker uppmärksamma högpresterande elever men att det är svårt eftersom det finns mer material för de elever som har svårt att nå kunskapskraven. Elever som presterar högre lämnas lite mer åt att klara sig själva och man kan tappa de högpresterande eleverna, säger lärarna. De eleverna kan få extra uppgifter, man kan ställa svårare följdfrågor till vissa elever och lättare till andra. Det handlar om att anpassa sig till eleverna.

Granskningen visar även att eleverna ges möjligheter att delta i planeringen av undervisningen och i sitt eget lärande. Eleverna får chans att pröva och reflektera på lektioner utan givna svar. Eleverna i de lägre årskurserna berättar att de helst inte frågar lärare om varför de ska arbeta med vissa arbetsuppgifter för då brukar lärare säga att rektorn har bestämt detta eller att lärarna måste följa läroplanen, "den tråkiga boken" som läroplanen kallas av eleverna. Eleverna i de högre årskurserna tycker däremot att alla lärare lyssnar väldigt bra på elevernas synpunkter och är beredda att utforma undervisningen utifrån elevernas synpunkter och önskemål. De berättar vidare att flera lärare brukar fråga eleverna om vad de tycker om undervisningen. Det kan ske i slutet på lektioner eller i slutet på dagen. Då brukar eleverna skriva om lektionen är intressant eller om de har förstått vad och varför de ska arbeta med en viss arbetsuppgift. Elevhälsoteamet berättar också att lärarna på olika sätt frågar eleverna om undervisningen. Man har till exempel utvärderat veckan eller varje enskild lektion. Lärarna berättar att de är noga med att utvärdera när ett arbetsområde är klart. Man kan göra det tydligt med anteckningar på tavlan och någon lärare gör en utvärdering varje fredag. Lärarna uppger att de aktivt arbetar med att få eleverna att reflektera över sitt lärande, de brukar använda sig av frågor som till exempel "vad lärde du dig bäst på" eller "varifrån fick du kunskapen". När man påbörjar ett nytt ämne kan lärare börja med att fråga vad eleverna redan kan, vad de vill veta mer om och hur de tycker att de ska lära sig det. Eleverna kan få vara med och bestämma arbetssätt utifrån några lärarförslag och även välja redovisningssätt, uppger

lärarna. När eleverna är yngre är valet lite mer begränsat, enligt såväl lärarna som rektorn, och när eleverna är äldre kan de få välja mer. Eleverna kan också få komma med förslag på vad de vill göra eller planera lektioner. Rektorn anser att eleverna generellt sett, både som individer och som kollektiv, har goda möjligheter till att påverka undervisningen och att läroplanen lämnar utrymme för eleverna att bland annat påverka de sätt på vilka man genomför arbetsuppgifterna.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 3 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar för att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Sammanfattande motivering till bedömningen är att det vid skolenheten bedrivs ett förebyggande och främjande arbete med trygghet som även eleverna deltar i. Som följd av detta känner eleverna sig trygga i och omkring skolan. Det finns dock delar i skolans arbete med att utbildningen ska präglas av studiero som behöver utvecklas. Rektorn behöver försäkra sig om att det vid skolenheten finns ett gemensamt förhållningssätt hos all personal i syfte att agera när det brister i studiero och att eleverna involveras i det arbetet.

Granskningen visar att det vid skolenheten saknas såväl fungerande forum för personal att prata om studiero ur ett mer förebyggande syfte som tillfällen att diskutera strategier och förhållningssätt som lärare behöver för att upprätta studiero i klassrummet. Uppfattningarna kring huruvida eleverna kan arbeta i skolan utan att bli störda av andra elever varierar bland de intervjuade eleverna. De berättar att när det brister i studiero finns det lärare som bara är tysta och väntar tills eleverna har lugnat ner sig. Å andra sidan finns det lärare som ser till att den elev som inte sköter sig kan få gå ut ur klassrummet. Skolsköterskan träffar eleverna för hälsosamtal och frågar hur eleverna trivs i skolan. De flesta uppger att det har det bra i skolan, säger skolsköterskan. Elevhälsoteamet konstaterar att det är viktigt att vara tydlig gentemot eleverna samtidigt som de, utifrån klassbesök och kontakter med såväl lärarna som med eleverna, upplever att det finns lärare som inte lyckas med att utöva tydligt ledarskap i klassrummen. Lärarna upplever att det överlag är studiero men att det inte

finns ett samlat arbete på skolan eller något dokument som stipulerar hur lärarna ska arbeta för att upprätthålla studiero. Det innebär, enligt lärarna, att varje enskild lärare anpassar det efter elevernas behov. Lärarna lyfter också fram att de har diskuterat tydlighet i undervisningen och att det är viktigt att det efterlevs, vilket inte är fallet i nuläget. De verktyg som lärarna brukar tillgå för att åstadkomma studiero är att prata med eleverna om hur de tycker att det ska vara i klassrummet samt att vid behov prata med rektorn och med föräldrarna. Man kan även sätta en elev i ett annat rum med en vuxen men om man är själv i klassrummet kan man inte skicka ut någon. Någon lärare arbetar med att avleda istället för att avvisa. Det lågaffektiva bemötandet tar lärarna också upp som ett sätt att förebygga bristande studiero bland eleverna. Samtidigt kan det arbetssättet, enligt lärarna, göra att vissa elever inte tycker att det är rättvist och då får man prata om det. Det finns elever som bara lyssnar på vissa vuxna, det handlar om personkemi och att lära känna elever under en längre tid, påpekar lärarna. Det är rektorns uppfattning att eleverna generellt sett kan arbeta utan att bli störda av andra elever, men att det varierar mellan olika lärare hur de agerar i de fall när det brister i studiero. Det finns några klasser där studieron sticker ut negativt och där lärarna arbetar med det för fullt. Rektorn upplever att lärarna till största del känner sig säkra i hur de ska agera när det brister i studiero men att det ändå kan finnas en osäkerhet hos enstaka lärare. Rektorn avser att fortsätta med påbörjat arbete och i det ingår exempelvis att den centrala elevhälsan ska handleda enstaka lärare i arbetet med att skapa studiero. Lärarna ska klara av att bemöta alla eleverna i klassrummet, menar rektorn.

Granskningen visar att det förebyggande arbetet, i syfte att skapa trygghet bedrivs på olika sätt vid skolenheten. Det handlar bland annat om trygghetsvandringar för att identifiera de områden som av eleverna kan upplevas som otrygga, faddergrupperna i syfte att skapa samhörighet och god sammanhållning bland eleverna. Eleverna fyller också i en trygghetsenkät en gång per läsår. Skolans värdegrundsarbete ses av de intervjuade som ett förebyggande arbete och sker bland annat i form av arbete med värdegrundsorden i STARKA (exempelvis – samarbete, trygghet) som bedrivs av lärarna och eleverna tillsammans sedan förra läsåret. Någon elev i de lägre årskurserna tycker att det inte är tryggt på basketplanen för att man kan skada sig där. Även fotbollsplanen upplever de intervjuade eleverna som otrygg för där förekommer slagsmål mellan eleverna och de äldre eleverna retar de yngre, trots att det finns vuxna som är ute. Ibland lyckas de vuxna inte bryta det utan det fortsätter, berättar eleverna. Någon gång har en vuxen bara gått förbi, men ordinarie lärare agerar alltid enligt eleverna. Det som känns obekvämt och lite otryggt för eleverna i de högre årskurserna är duscharna i omklädningsrummen för att de är öppna och utan duschdraperier. Den generella bilden bland lärarna är att det är tryggt på skolan även

om det vid enstaka tillfällen uppstår incidenter som kan få elever att känna sig otrygga i stunden. Vidare berättar lärarna att de arbetar mycket med tryggheten och att eleverna till exempel har fasta platser på skolbussen, flera vuxna finns på raster och även bättre vuxennärvaro i omklädningsrummen. Lärarna beskriver att det har varit vikarier som inte har uppvisat samma förhållningssätt till trygghetsfrågorna som tillsvidareanställd personal. Rektorn är också införstådd med att det kan variera mellan hur ordinarie personal och vikarier agerar när något händer på skolgården. Det behövs, enligt rektorn, ett dokument på skolan som även för vikarier visar vilka förväntningar som finns på alla vuxna i skolan när det gäller att upprätthålla trygghet i skolan.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver se till att det vid skolenheten utvecklas ett samlat åtgärdande arbete bland all skolpersonal som tillförsäkrar god studiero för eleverna och att de involveras i det arbetet.

Skolinspektionens granskning visar att skolenheten saknar ett samlat och fungerande åtgärdande arbete som syftar till att skapa och upprätthålla studiero. Det är av stor betydelse att det arbetet inte är avhängigt enskilda lärares initiativ utan att det bedrivs samlat för hela skolan. Detta då god studiero i undervisningen är en viktig förutsättning för elevers lärande och deras möjligheter att nå målen för utbildningen.

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. Rektorn ska besluta om ordningsregler och de ska ha utarbetas under medverkan av eleverna och följas upp på skolenheten. En arbetsmiljö som präglas av studiero möjliggör elevernas goda inläring och att eleverna i förlängningen når kunskapskraven.

Eftersom studiero i undervisningen är en viktig del för elevers lärande och deras möjligheter att nå målen för utbildningen rekommenderar Skolinspektionen att rektorn inleder ett utvecklingsarbete inom området. För att åstadkomma ett effektivt arbete med studiero krävs att skolan som helhet har ett gemensamt förhållningssätt kring detta. Det kan handla om att organisera verksamheten så att det finns väl fungerande forum för lärarna att diskutera och komma överens om gemensamma strategier och förhållningssätt gällande åtgärdande arbete kring studiero. Det kan vidare handla om att överenskomna regler och strategier är väl förankrade hos alla, såväl hos elever som hos ordinarie och tillfälligt anställd personal. Det är av stor

betydelse att överenskomna regler och strategier efterlevs av alla vilket skapar trygghet och förutsägbarhet för eleverna. En viktig del i detta är att eleverna ska delta i och ges möjligheter att ta aktiv del i skolans samlade arbete med att skapa studiero i klassrummen.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20a § skollagen

9 kap. 20 och 22b §§ skolförordningen

Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Sammanfattande motivering till bedömningen är att rektorn har gett lärarna förutsättningar för att diskutera och kvalitetssäkra likvärdiga omdömen och sätta likvärdiga betyg. Lärarna använder sig av olika metoder och arbetssätt för att kunna göra likvärdiga bedömningar och det finns en bred samstämmighet bland lärarna hur styrdokumentet och kunskapskraven ska tolkas och tillämpas. Det finns dock delar inom området bedömning och betygssättning som behöver utvecklas. Rektorn behöver se till att eventuella skillnader i bedömning och betygssättning mellan olika lärare analyseras och utifrån denna analys föra diskussioner med lärarna.

Granskningen visar att lärarna har förutsättningar för att samverka i syfte att ge likvärdiga omdömen och sätta likvärdiga betyg. Rektorn och lärarna uppger att det finns forum på skolan för lärarna att träffas och kvalitetssäkra omdömen och betyg och inte bara nationella prov. Rektorn har funderat på att ha ämnesgrupper ledda av förstelärarna för att även där kunna prata om bedömning och betygssättning. Lärarna lyfter fram att de använder sig av Skolverkets bedömningsmaterial som stöd i deras bedömningar. Dessutom har de tillfällen när de med andra lärare inom kommunen samrättar nationella prov i årskurs sex. I årskurs tre är det ingen sambedömning men det skulle vara önskvärt, menar lärarna som berättar att de har efterfrågat det och fått besked om att det förmodligen kommer att göras med en annan skola. Rektorn påpekar dock att varje delprov kanske inte behöver sambedömas utan att det kan räcka med att lärarna diskuterar exempelvis skrivuppgifter med varandra. Rektorn uppger att hon för samtal med de lärare som sätter betyg och anser att mitterminsavstämningen ger en bra bild av hur betygssättningen ser ut. Klasskonferensen ger tillfälle att tänka till kring elever som till exempel kan få betyg F. När rektorn ser en avvikelse som har med bedömning och betygssättning att göra tar

hon ofta upp det med lärare i samband med klasskonferens eller tar ett samtal med berörda lärare för att ta reda på vad det beror på. Men det genomförs ingen tydlig analys och förklaring av avvikelser.

Granskningen visar vidare att skillnader i bedömning och betygssättning mellan olika lärare eller eventuella avvikelser mellan betyg och resultat på nationella prov inte analyseras i tillräcklig utsträckning. Enligt Skolbladet för läsåret 2017/18 har varierande andel elever lika terminsbetyg jämfört med provbetyget på nationella prov, från 67 procent i matematik till 93 i engelska. Lärarna för fram olika anledningar såsom att resultaten påverkades av nyanlända elevers resultat eller att det också har att göra med en kontinuitet i lärarkåren som varierar i olika ämnen men lärarna har inte deltagit i någon analys av dessa resultat tillsammans med rektorn. Lärarna uppger vidare att de inte vet hur rektorn säkerställer att det blir en likvärdig bedömning vid skolenheten. Det enda lärarna berättar är att de har haft några diskussioner med rektorn om betyg i de fall de varit osäkra i arbetet med betygssättning och bedömning. Under rektorsintervjun lyfts ett skolämne fram där alla elever över tid har nått de nationella målen i ämnet men där kunskapsresultaten föregående läsår visade att en betydande nedgång skett. Rektorns förklaring, som lyfts fram under intervjun, är att det har varit ett korttidsvikariat i det ämnet och påpekar samtidigt att det inte får stå och falla med en person. En annan möjlig förklaring enligt rektorn, som inte heller bottnar i en tydlig analys, är att det finns elever med annat modersmål och att det är en svårighet att helt ta reda på vilka kunskaper de har. I skolans kvalitetsrapport konstateras att "måluppfyllelsen är aningen ojämn även om vi har haft ett positivare utfall innevarande läsår än läsåret innan" men det framgår inte någon djupare analys av skillnader mellan elevgrupper, ämnen och lärare.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver ur olika perspektiv analysera skillnader mellan olika lärares bedömningar och betyg i syfte att säkerställa likvärdiga betyg.

Skolinspektionens granskning visar att det på skolenheten inte bedrivs ett kontinuerligt analysarbete för att förklara skillnader mellan olika lärares bedömningar och betygssättning i syfte att säkerställa en likvärdighet.

Av Skolverkets allmänna råd med kommentarer om betyg och betygssättning framgår att rektorn ska följa upp lärares samlade bedömningar, resultat på nationella prov, lärares omdömen och betyg i olika klasser eller betygssättning mellan flickor och

pojkar. Detta i syfte att säkerställa en likvärdig betygssättning på skolan och att lärarna gör bedömningar på ett likvärdigt sätt. Om det exempelvis framkommer avvikelser mellan betyg och provbetyg är det viktigt att rektorn undersöker vad avvikelserna kan bero på och att med utgångspunkt i den analysen sätta in och säkerställa att konkreta förbättringsinsatser genomförs.

Mot den bakgrunden rekommenderar Skolinspektionen rektorn att, inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet, kontinuerligt analysera och följa upp olika lärares samlade bedömningar och betygssättning. Detta för att säkerställa att det vid skolenheten sker en likvärdig betygssättning samt att lärarna gör bedömningar på ett likvärdigt sätt. I rektorns ansvar ingår att undersöka i fall det finns omotiverade avvikelser i betygen inom skolenheten och med utgångspunkt i det fatta beslut om åtgärder för att komma till rätta med dem. I det här sammanhanget är det av stor betydelse att rektorn samtalar med lärarna om det som identifierats och att de tillsammans diskuterar lämpliga åtgärder i syfte att höja bedömningarnas och betygssättningens kvalitet och likvärdighet.

På Skolinspektionens vägnar

X Susanne Nordberg

Beslutsfattare

Signerat av: Susanne Nordberg

X Mirzet Tursunovic

Föredragande

Utredare

Signerat av: Mirzet Tursunovic

I handläggningen av ärendet har även utredare Henrietta Adamsson Eryd medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sex lektionsobservationer
- Två gruppintervjuer med elever
- Två gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorns lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 25 och 26 september 2019. Besöket genomfördes av Mirzet Tursunovic och Henrietta Adamsson Eryd.

Blidsbergs skola är en kommunal skolenhet med Ulricehamns kommun som huvudman. Vid skolenheten bedrivs utbildning i förskoleklass och grundskolans årskurser 1-6. Förskoleklass ingår inte i granskningen. Vid tidpunkten för granskningen har skolenheten 90 elever i årskurserna 1-6. Skolområdet, bestående av två skolenheter varav den ena är Blidsbergs skola, leds av en rektor som har innehaft den tjänsten sedan januari 2018. Arbetslagen är uppdelade på låg- och mellanstadium och har regelbundna arbetslagsmöten.